

17.02.2009. MK noteikumi Nr.158 "Noteikumi par prasībām attiecībā uz vides monitoringu un tā veikšanas kārtību, piesārņojošo vielu reģistra izveidi un informācijas pieejamību sabiedrībai" ("LV", 30 (4016), 24.02.2009.) [spēkā ar 25.02.2009.] ar grozījumiem:

- 05.01.2010. MK noteikumi Nr.10 ("LV", 4 (4195), 08.01.2010.) [spēkā ar 09.01.2010.]

Redakcijas: [25.02.2009] [09.01.2010]

Redakcija uz 09.01.2010.

Ministru kabineta noteikumi Nr.158

Rīgā 2009.gada 17.februārī (prot. Nr.13 26.§)

Noteikumi par prasībām attiecībā uz vides monitoringu un tā veikšanas kārtību, piesārņojošo vielu reģistra izveidi un informācijas pieejamību sabiedrībai

Izdoti saskaņā ar Vides aizsardzības likuma 17.panta otro daļu un likuma "Par piesārņojumu" 45.panta pirmo daļu un 46.panta otro daļu

I. Vispārīgais jautājums

1. Noteikumi nosaka:

1.1. prasības attiecībā uz vides monitoringu un tā veikšanas kārtību;

1.2. kārtību, kādā operators kontrolē emisiju apjomu un veic monitoringu;

1.3. kārtību, kādā operators sniedz informāciju par monitoringa rezultātiem;

1.4. kārtību, kādā valsts sabiedrība ar ierobežotu atbildību "Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs" (turpmāk – centrs) izveido piesārņojošo vielu reģistru un nodrošina informācijas pieejamību sabiedrībai par vidi piesārņojošām vielām un operatoru veiktā monitoringa rezultātiem.

(Grozīts ar MK 05.01.2010. noteikumiem Nr.10)

II. Vides monitoringa veikšana

2. Vides monitoringu organizē:

2.1. Vides ministrijas, Veselības ministrijas un Zemkopības ministrijas padotībā esošas iestādes un zinātniskās institūcijas;

2.2. pašvaldību iestādes normatīvajos aktos noteiktajos gadījumos, kā arī gadījumos, ja pašvaldībai

nepieciešams novērtēt vides kvalitātes izmaiņas, – par pašvaldību budžeta līdzekļiem;

2.3. komersanti, ja to nosaka vides normatīvie akti, – par saviem līdzekļiem.

3. Vides monitoringu veic:

3.1. regulāri, lai iegūtu informāciju par vides stāvokli un tā izmaiņām, kā arī par vides piesārņojuma ietekmi uz veselību;

3.2. īpašos gadījumos, lai:

3.2.1. noskaidrotu cēloņus, kas traucē sasniegt vides kvalitātes mērķus atbilstoši vides kvalitātes normatīviem;

3.2.2. novērtētu vides stāvokli, ja ir nodarīts kaitējums videi;

3.2.3. novērtētu vides stāvokļa izmaiņas pēc vides aizsardzības pasākumu programmas īstenošanas;

3.2.4. iegūtu informāciju par konkrēta objekta ietekmi uz vidi.

4. Šo noteikumu 2.1.apakšpunktā minētās iestādes atbilstoši kompetencei organizē vai veic:

4.1. gaisa monitoringu saskaņā ar normatīvajiem aktiem par gaisa kvalitāti, meža monitoringa veikšanu un aizsardzību pret jonizējošo starojumu, kā arī saskaņā ar Eiropas Savienības tiesību aktiem un starptautiskajām konvencijām;

4.2. ūdens monitoringu saskaņā ar normatīvajiem aktiem par ūdeņu aizsardzību (virszemes, pazemes un jūras ūdeņos, peldvietās un dzeramajā ūdenī), aizsardzību no lauksaimnieciskas darbības izraisītā piesārņojuma, melioratīvo hidrometriju un aizsardzību pret jonizējošo starojumu, kā arī saskaņā ar Eiropas Savienības tiesību aktiem un starptautiskajām konvencijām;

4.3. zemes monitoringu saskaņā ar normatīvajiem aktiem par lauksaimniecībā izmantojamās zemes auglības līmeni un tā pārmaiņām, aizsardzību no lauksaimnieciskas darbības izraisītā piesārņojuma ar nitrātiem, aizsardzību pret jonizējošo starojumu un saskaņā ar Eiropas Savienības tiesību aktiem, kā arī ģeoloģisko procesu novērojumus jūras un upju krastos saskaņā ar starptautiskajām konvencijām;

4.4. bioloģiskās daudzveidības monitoringu saskaņā ar normatīvajiem aktiem par sugu un biotopu aizsardzību un īpaši aizsargājamām dabas teritorijām, kā arī saskaņā ar Eiropas Savienības tiesību aktiem un starptautiskajām konvencijām, lai iegūtu informāciju par:

4.4.1. īpaši aizsargājamo sugu un biotopu stāvokli (tai skaitā klātbūtni un skaitu) Eiropas nozīmes aizsargājamās teritorijās (*Natura 2000*);

4.4.2. sugu un biotopu stāvokli (tai skaitā daudzveidību, skaitu un platību) ārpus Eiropas nozīmes aizsargājamām teritorijām (*Natura 2000*).

5. Šo noteikumu 2.1.apakšpunktā minētās iestādes sagatavo un ievieto iestādes mājaslapā internetā gada pārskatu par veiktā monitoringa rezultātiem.

6. Vides monitoringa rezultātus izmanto, lai:

6.1. izvērtētu vides stāvokļa izmaiņu tendences;

6.2. novērtētu dažādu piesārņojuma avotu un piesārņojuma pārrobežu pārnesei un ietekmi;

- 6.3. novērtētu vides aizsardzības pasākumu efektivitāti;
- 6.4. konstatētu dabisko un antropogēno faktoru ietekmi;
- 6.5. konstatētu dažādu vides faktoru un ekosistēmas komponentu fizikālo, ķīmisko un bioloģisko parametru izmaiņas noteiktā laikposmā.
7. Par vides monitoringa datu un sniegtās informācijas patiesumu un precizitāti ir atbildīgs vides monitoringa organizētājs.
8. Vides monitoringa rezultātu iegūšanai paraugu analīzes veic tikai akreditētās laboratorijās.

III. Kārtība, kādā operators kontrolē emisiju apjomu un veic monitoringu

9. Operatori veic monitoringu saskaņā ar vides normatīvajiem aktiem un nosacījumiem, kas ietverti Valsts vides dienesta reģionālās vides pārvaldes (turpmāk – pārvalde) atļaujā A vai B kategorijas piesārņojošas darbības veikšanai (turpmāk – atļauja).
10. Operators, kontrolējot emisiju un veicot vides monitoringu, izmanto tiešo mērījumu metodi, emisijas faktoru metodi, masas bilances metodi vai citas starptautiski atzītas netiešās noteikšanas metodes, kas norādītas atļaujā.
11. Operatora iesniegums atļaujas saņemšanai un atļauja ietver šādus nosacījumus:
 - 11.1. operatora veiktais vides monitorings kontrolē normatīvajos aktos attiecīgajai piesārņojošai darbībai noteikto prasību izpildi;
 - 11.2. noteiktas piesārņojošās vielas (jebkuras vielas, kas var izraisīt piesārņojumu) un parametri, kuriem operators veic monitoringu, kā arī paredzēto mērījumu precizitāte un biežums;
 - 11.3. noteiktas prasības paraugu ņemšanai un paraugu mērījumu vietas;
 - 11.4. norādīti standarti vai metodes, ko izmanto paraugu ņemšanai, mērījumiem un laboratorijas analīžu veikšanai;
 - 11.5. iegūtie monitoringa dati ir interpretējami un salīdzināmi ar normatīvajos aktos par vides kvalitāti un atļaujā noteiktajiem emisijas limitiem un citiem atļaujas nosacījumiem, kā arī ar analogiskiem datiem par citām iekārtām, ar kurām tiek veiktas attiecīgās piesārņojošās darbības;
 - 11.6. iegūtie monitoringa dati atbilst prasībām, kas noteiktas vides normatīvajos aktos un statistiskajos pārskatos attiecībā uz informācijas sniegšanu;
 - 11.7. monitoringā izmantotā aparatūra un iekārtas nodrošina to darbības sākšanu, apturēšanu un darbību netipiskā režīmā (piemēram, ražošanas iekārtu nepareiza ekspluatācija, avārija vai neparedzēti dabas apstākļi);
 - 11.8. noteiktas prasības monitoringa sistēmas uzturēšanai, aparatūras un iekārtu kalibrēšanai, metožu derīgumam un, ja nepieciešams, iekārtu verificēšanai vai vides monitoringa veikšanā iesaistītā personāla sertificēšanai;
 - 11.9. norādīti labākie pieejamie monitoringa tehniskie paņēmieni A kategorijas piesārņojošai darbībai.
12. Izvēloties un iekļaujot iesniegumā atļaujas saņemšanai šo noteikumu 10.punktā minētās metodes,

kā arī kontrolējamus parametrus un monitoringa biežumu, operators ņem vērā attiecīgās metodes precizitāti, izmaksas, emisijas mainību noteiktā laikposmā un piesārņojošās darbības radīto risku videi.

13. Pārvalde pēc atļaujā noteikto nosacījumu pārskatīšanas izdara grozījumus monitoringa nosacījumos, ja:

13.1. ir mainīti emisijas limiti vai citi atļaujas nosacījumi;

13.2. ir kļuvušas pieejamas citas monitoringa metodes, ar kurām iespējams labāk kontrolēt piesārņojošās darbības procesu vides kvalitātes normatīvo robežlielumu nodrošināšanai, ņemot vērā metožu izmaksu samērīgumu ar piesārņojošās darbības radītā piesārņojuma bīstamību videi.

14. Salīdzinot operatora veiktā monitoringa rezultātus ar emisijas robežvērtībām vai atļaujā noteiktajiem emisijas limitiem, operators un pārvalde ņem vērā statistiski izvērtētu mērījumu nenoteiktību. Mērījumu rezultāti:

14.1. atbilst emisijas robežvērtībai vai limitam, ja skaitlis, ko iegūst, monitoringa rezultātam pieskaitot mērījumu nenoteiktību, nepārsniedz emisijas robežvērtību vai limitu;

14.2. atrodas starpstāvoklī starp atbilstību un neatbilstību emisijas robežvērtībai vai limitam, ja starpība starp monitoringa rezultātu un emisijas robežvērtību vai limitu ir mazāka par mērījumu nenoteiktību;

14.3. neatbilst emisijas robežvērtībai vai limitam, ja skaitlis, ko iegūst, no monitoringa rezultāta atņemot mērījumu nenoteiktību, pārsniedz emisijas robežvērtību vai limitu.

15. Ja operatora veiktā monitoringa rezultāti atkārtoti norāda starpstāvokli, pārvalde, pārskatot atļaujā ietvertos nosacījumus, nosaka papildu mērījumus vai citas mērījumu metodes.

16. Informāciju par monitoringa rezultātiem operators iesniedz pārvaldē vai centrā vides normatīvajos aktos, atļaujā un statistiskajos pārskatos noteiktajā kārtībā, apjomā un termiņos.

(Grozīts ar MK 05.01.2010. noteikumiem Nr.10)

17. Operators, kas saņēmis atļauju, reizi gadā vides normatīvajos aktos noteiktajā termiņā iesniedz:

17.1. centrā statistiskos pārskatus par gaisa aizsardzību un ūdens resursu lietošanu;

17.2. pārvaldē statistiskos pārskatus par atkritumiem.

(MK 05.01.2010. noteikumu Nr.10 redakcijā)

18. Operators, kas veic piesārņojošo darbību, kurai nav nepieciešama atļauja, iesniedz centrā šo noteikumu 17.punktā minētos statistiskos pārskatus, ja to nosaka vides normatīvie akti.

(Grozīts ar MK 05.01.2010. noteikumiem Nr.10)

IV. Piesārņojošo vielu reģistra izveide

19. Centrs ir kompetentā valsts iestāde saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2006.gada 18.janvāra Regulu (EK) Nr.166/2006 par Eiropas Piesārņojošo vielu un izmešu pārnese reģistra ieviešanu un Padomes Direktīvu 91/689/EEK un 96/61/EK grozīšanu (turpmāk – Padomes regula Nr.166/2006). Centrs ir piesārņojošo vielu reģistra pārzinis.

(Grozīts ar MK 05.01.2010. noteikumiem Nr.10)

20. Centrs atbilstoši Padomes regulai Nr.166/2006 izveido piesārņojošo vielu reģistru elektroniskas datubāzes veidā un glabā no statistiskajiem pārskatiem iegūtos datus un informāciju par vides

piesārņojumu, ko izraisa operatori, kuri veic A un B kategorijas piesārņojošas darbības.

(Grozīts ar MK 05.01.2010. noteikumiem Nr.10)

21. Piesārņojošo vielu reģistrā datus un informāciju strukturē atbilstoši Padomes regulai Nr.166/2006.

22. Piesārņojošo vielu reģistrā datus un informāciju glabā 10 gadus. Pēc glabāšanas termiņa beigām reģistrā esošos datus un informāciju iznīcina.

23. Centrs:

23.1. nodrošina piesārņojošo vielu reģistra datu un informācijas pieejamību sabiedrībai internetā;

23.2. pārskatā par vides stāvokli valstī iekļauj apkopotu informāciju par operatoru veikto monitoringu;

23.3. ievērojot Padomes regulas Nr.166/2006 prasības, sagatavo un sniedz Eiropas Komisijai datus par piesārņojošo vielu emisijas apjomiem.

(Grozīts ar MK 05.01.2010. noteikumiem Nr.10)

V. Noslēguma jautājums

24. Līdz 2010.gada 1.janvārim operators statistiskos pārskatus par atkritumiem atļaujā norādītajā termiņā iesniedz pārvaldē.

Informatīva atsauce uz Eiropas Savienības direktīvām

Noteikumos iekļautas tiesību normas, kas izriet no:

1) Padomes 1996.gada 24.septembra Direktīvas 96/61/EK par piesārņojuma integrētu novēršanu un kontroli;

2) Padomes 1999.gada 26.aprīļa Direktīvas 1999/31/EK par atkritumu poligoniem;

3) Eiropas Parlamenta un Padomes 2003.gada 28.janvāra Direktīvas 2003/4/EK par vides informācijas pieejamību sabiedrībai un par Padomes Direktīvas 90/313/EEK atcelšanu;

4) Eiropas Parlamenta un Padomes 2000.gada 23.oktobra Direktīvas 2000/60/EK, ar ko izveido sistēmu Kopienas rīcībai ūdens resursu politikas jomā.

Ministru prezidents I.Godmanis

Vides ministrs R.Vējonis